Česká kryptoměnová asociace, z. s.
Radlická 112/22, 150 00 Praha 5 – Smíchov · IČO 09062831 · kamil.bouska@icloud.com

Úřad pro ochranu osobních údajů
Mgr. Jiří Kaucký, předseda
Pplk. Sochora 27
170 00 Praha 7
ID datové schránky: qkbaa2n

V Praze dne 19. října 2026

Věc: Žádost o stanovisko k ochraně osobních údajů při transpozici směrnice DAC 8 (sněmovní tisk č. 98) a k pozměňovacímu návrhu na oddělené uchovávání údajů o kryptoaktivech

Vážený pane předsedo,

obracíme se na Vás jménem České kryptoměnové asociace (dále jen „ČKMA“), která sdružuje tuzemské poskytovatele služeb souvisejících s kryptoaktivy a dlouhodobě se věnuje ochraně uživatelů kryptoaktiv, se žádostí o stanovisko Úřadu k ochraně osobních údajů v souvislosti s vládním návrhem zákona, kterým se mění zákon č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní (sněmovní tisk č. 98, dále jen „ST 98“; dostupný na https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=10&t=98), jímž se provádí směrnice Rady (EU) 2023/2226 (DAC 8).

ST 98 zakládá u Finanční správy novou evidenci, která u každého uživatele kryptoaktiv spojí plnou identifikaci (jméno, adresu bydliště, datum a místo narození, daňové identifikační číslo) s ročními úhrny jeho nákupů, prodejů a převodů kryptoaktiv, včetně převodů na adresy mimo regulované poskytovatele. Půjde o údaje o rozsáhlém okruhu osob, soustředěné od všech tuzemských poskytovatelů a doplněné o údaje přijaté ze zahraničí. Pokud jde o dobu uchování, ST 98 ukládá oznamujícím poskytovatelům uchovávat doklady po dobu deseti let (§ 15zd), tedy na horní hranici rozpětí pěti až deseti let, které připouští příloha VI směrnice DAC 8, a volbu odůvodňuje shodou s ostatními agendami automatické výměny informací. Na straně státu vládní text povinnost výmazu nestanoví; obsahuje pouze pravidlo, podle něhož se údaj získaný při automatické výměně považuje za potřebný pro správu daní po dobu pěti let od jeho získání (§ 12j), aniž by určil, co se s údajem stane poté. Směrnice 2011/16/EU přitom v čl. 25 odst. 5 požaduje, aby údaje nebyly uchovávány déle, než je nezbytné k dosažení jejích cílů. Vládní text dále neomezuje účel dalšího zpracování oznámených údajů, neupravuje pravidla přístupu k nim ani záznamy o něm a nepočítá s právem dotčené osoby zjistit, kdo do jejích údajů nahlížel. Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace nezahrnula zásah do soukromí ani bezpečnostní riziko mezi hodnocená kritéria.

Považujeme za podstatné, že nejde o běžné daňové údaje. Kryptoaktiva držená mimo poskytovatele lze pod fyzickým nátlakem převést nevratně a bez součinnosti třetí strany. Databáze, z níž lze jedním dotazem zjistit, kdo, kde bydlí a jaké objemy kryptoaktiv v posledních letech přesunul do vlastní úschovy, je proto bezprostředním bezpečnostním rizikem pro dotčené osoby. Ve Francii je stíhána pracovnice daňové správy, která v roce 2024 s oprávněným přístupem vyhledávala a prodávala údaje o držitelích kryptoaktiv; na vyhledané osoby následně navázaly násilné útoky. Podrobnější rozbor rizik, zahraničních zkušeností a možných legislativních řešení obsahuje studie ČKMA (příloha č. 1).

Pro úplnost přikládáme též ústavněprávní stanovisko, které na žádost ČKMA zpracoval prof. JUDr. Aleš Gerloch, CSc. (příloha č. 2); jsme si vědomi, že posuzování ústavnosti nenáleží do působnosti Úřadu, a přikládáme je pouze jako podklad dokreslující závažnost zásahu. Stanovisko ze dne 30. 9. 2026 dochází k závěru, že novela zákona č. 164/2013 Sb. má zjevný ústavní rozměr bez ohledu na to, že je přijímána k provedení směrnice: transpoziční povaha zákona nevylučuje přezkum jeho souladu s ústavním pořádkem, který je pro Ústavní soud referenčním kritériem (nálezy sp. zn. Pl. ÚS 50/04 a Pl. ÚS 66/04). Rozhodující je podle stanoviska soulad s čl. 10 odst. 2 a 3 Listiny základních práv a svobod. Kritérium legitimního účelu je patrně splněno; ústavně sporný je však rozsah, časový rámec a způsob shromažďování a zpracování údajů, zejména jejich zabezpečení před zneužitím a odpovědnost za ně. Stanovisko poukazuje na to, že navrhovaná úprava předpokládá plošný a necílený sběr údajů „pro případ potřeby“, srovnatelný s plošným uchováváním údajů o telekomunikačním provozu, a s odkazem na nález sp. zn. Pl. ÚS 45/17 (Data retention III) uzavírá, že návrh zjevně koliduje s uvedenými články Listiny, neboť nestanoví žádné podmínky pro uchovávání a zpřístupňování těchto údajů ani cíleně konstruované účinné prostředky obrany proti jejich zneužití, jak citovaný nález vyžaduje.

Dnes 19. října 2026 podali poslanci Michal Zuna, Libor Vondráček, Benjamin Činčila, Jiří Havránek, Vendula Svobodová a Anežka Nedomová k ST 98 pozměňovací návrh (sněmovní dokument č. 2042; příloha č. 3), který rozsah oznamovaných a vyměňovaných údajů nemění, ale stanoví zákonné záruky pro nakládání s nimi uvnitř státní správy: oddělené uchovávání údajů podle jednotlivých poskytovatelů bez společné databáze, zvláštní režim pro údaje o převodech kryptoaktiv, přístup pouze k jednotlivě určené osobě s uvedením účelu, písemné schválení hromadného zpracování, záznamy o každé operaci chráněné před neoprávněnou změnou, právo dotčené osoby na výpis ze záznamů, výmaz údajů včetně jejich kopií po uplynutí doby podle § 12j s úzce vymezenými výjimkami pro probíhající řízení, nezávislé ověření nastavení systému a roční zprávu Poslanecké sněmovně. Návrh nepředepisuje technické řešení; stanoví pouze meze, které správce nesmí překročit. Dříve podané pozměňovací návrhy poslanců Miroslava Ševčíka (sněmovní dokument č. 1732), který se ochranou údajů zabýval v užším rozsahu, a Jiřího Havránka (sněmovní dokument č. 1925) rozpočtový výbor na doporučení Ministerstva financí nepodpořil; Ministerstvo financí zastává názor, že požadavky na ochranu a zpracování údajů jdoucí nad rámec směrnice by měly být řešeny samostatným legislativním návrhem, nikoli v transpoziční novele.

S ohledem na působnost Úřadu podle čl. 57 odst. 1 písm. c) a čl. 36 odst. 4 obecného nařízení o ochraně osobních údajů a § 54 zákona č. 110/2019 Sb. si Vás dovolujeme požádat o stanovisko zejména k těmto otázkám:

1. Zda vládní návrh ST 98 ve znění, v jakém byl předložen, naplňuje ve vztahu k nově zakládané evidenci údajů o kryptoaktivech na straně správce daně požadavky čl. 5 odst. 1 písm. b), c) a e), čl. 25 a čl. 32 obecného nařízení, zejména pokud jde o chybějící omezení účelu dalšího zpracování, chybějící povinnost výmazu po uplynutí doby potřebnosti a chybějící úpravu přístupu a záznamů o něm, a zda Úřad považuje volbu desetileté doby uchování u poskytovatelů na horní hranici rozpětí připuštěného směrnicí za dostatečně odůvodněnou z hlediska zásady omezení uložení.

2. Zda záruky obsažené v pozměňovacím návrhu poslanců Michala Zuny a dalších (sněmovní dokument č. 2042, příloha č. 3) Úřad považuje za přiměřené povaze, rozsahu a rizikovosti zpracování a zda je lze z hlediska ochrany osobních údajů podpořit, případně které z nich považuje za nezbytné minimum nebo které by doporučil upravit.

3. Zda oddělené vedení údajů o převodech kryptoaktiv, které pro stanovení daně nejsou nezbytné, ale vypovídají o držbě kryptoaktiv mimo poskytovatele, a jejich vyloučení z hromadného zpracování odpovídá zásadě minimalizace údajů podle čl. 5 odst. 1 písm. c) obecného nařízení.

4. Zda z hlediska čl. 25 a 32 obecného nařízení Úřad považuje za potřebné, aby záruky tohoto druhu byly zakotveny současně se zřízením evidence a před prvním přijetím údajů, nebo zda lze jejich přijetí bez újmy na ochraně dotčených osob odložit do samostatného legislativního návrhu, jak uvádí Ministerstvo financí.

ST 98 bude v nejbližší době projednáván Poslaneckou sněmovnou. ČKMA byla k této problematice vyzvána k jednání s klíčovými aktéry a snaží se získat ucelený obraz o tom, jak otázku ochrany údajů vnímají jednotlivé dotčené instituce. Byli bychom proto Úřadu vděčni, pokud by mohl stanovisko poskytnout v co nejkratší možné době; plně přitom respektujeme zákonnou lhůtu pro vyřízení a jde pouze o prosbu vyvolanou aktuálností diskuse. Pokud by Úřad považoval za vhodné sdělit svůj názor rovněž Poslanecké sněmovně, uvítáme to.

Jsme připraveni poskytnout Úřadu jakékoli doplňující podklady a kdykoli se osobně setkat.

S úctou

Kamil Bouška
předseda
České kryptoměnové asociace

Přílohy:

1. Studie ČKMA „Centralizace finančních dat a bezpečnost občanů“

2. Prof. JUDr. Aleš Gerloch, CSc., advokát: Právní stanovisko k problematice transpozice směrnice Rady (EU) 2023/2226 ze dne 17. října 2023, kterou se mění směrnice 2011/16/EU o správní spolupráci v oblasti daní, do českého právního řádu, ze dne 30. 9. 2026

3. Pozměňovací návrh poslanců Michala Zuny, Libora Vondráčka, Benjamina Činčily, Jiřího Havránka, Venduly Svobodové a Anežky Nedomové k ST 98 – oddělené uchovávání údajů o kryptoaktivech (§ 30b až 30d) s odůvodněním, podaný dne 19. 10. 2026, sněmovní dokument č. 2042